

Read the full book on: [10.1787/9789264189560-en](https://doi.org/10.1787/9789264189560-en)

Samspillende økonomier. Hvordan dra fordel av globale verdikjeder

Sammendrag på norsk

- I dag betyr “hva du gjør” (aktivitetene et firma eller land er involvert i) mer for vekst og sysselsetting enn “hva du selger” (sluttproduktet).
- Globale verdikjeder lar firmaer og økonomier “gjøre” den delen av prosessen som de er best til med varer og tjenester i mellomliggende omsetningsledd fra andre steder uten å måtte utvikle en hel industri.
- Utkontraktering og offshoring forbedrer konkurransevnen ved å gi tilgang til billigere og mer differensierte produksjonsfaktorer av bedre kvalitet.
- Det økende samsillet mellom økonomier skaper viktige muligheter, men også nye politikkutfordringer.

Konkurransesevne

- Konkurransesevne i globale verdikjeder krever styrking av produksjonsfaktorer som er "fastlåst" og som sannsynligvis ikke vil krysse nasjonale grenser. Dette innebærer investering i menneskelig kapital og ferdigheter samt infrastruktur av høy kvalitet, og å oppmuntre til sterke forbindelser mellom industri og universiteter og annen taus kunnskap. Kvaliteten på institusjoner og myndigheter er også viktig med tanke på firmaers investeringsavgjørelser.
- Små og mellomstore firmaer spiller en viktig rolle innenfor nisjeområder som globale verdikjeder og bidrar til eksporten til større bedrifter.
- Produksjon forblir en kjerneaktivitet i GVC-er, selv om mye av verdiskapningen nå involverer tjenester.
- Gammeldags støttepolitikk ignorerer hvor sammenkoblet produksjon i globale verdikjeder er, og behovet for internasjonal konkurranse og åpenhet. De øker faren for proteksjonisme, mens suksess på internasjonale markeder i like stor grad er avhengig av kapasiteten til å importere høykvalitets varer som kapasiteten til å eksportere.

Handel

- I de fleste økonomier ender omlag en tredjedel av mellomliggende import opp i eksport. I globale verdikjeder er tariffen og andre importbarrierer i praksis en skatt på eksport. Eksportrestriksjoner kan også påvirke hvor effektivt globale verdikjeder fungerer og øke kostnader. De negative effektene av handelsbeskyttelse forverres når deler og komponenter krysser grenser mange ganger.
- Tiltak som legger til rette for handel, slik som raske og effektive havne- og tollprosedyrer, muliggjør problemfri operasjon av verdikjeder. Konvergering av standarder og sertifiseringskrav og felles anerkjennelse kan redusere byrden for eksportfirmaer.
- Selv om en liberalisering av tariffen kan skape nye handelsmuligheter, krever globale verdikjeder også effektive tjenester og muligheten til å flytte mennesker, kapital og teknologi på tvers av landegrenser.
- Tjenester utgjør mer enn halvparten av verdiskapningen i globale verdikjeder i mange OECD-land og over 30 % i Kina.

Investering

- Gitt den viktige rollen til multinasjonale selskaper, er reduksjon av investeringsbarrierer en effektiv måte for et land å bli integrert i globale verdikjeder på. Ved å hemme globale verdikjeder fra å fungere effektivt, kan hindringer til investeringer over landegrenser ha negative effekter på velferd i både hjem- og vertsland.
- Et system bygget på tusenvis av bilaterale og regionale investeringsavtaler reflekterer ikke i tilstrekkelig grad hvor sammenkoblede økonomiene i globale verdikjeder er.
- Fremming og tilrettelegging av investeringer må fokusere nærmere på aktivitetene som foregår i globale verdikjeder enn på bransjer. Politikk må anerkjenne at suksess er avhengig av investeringer både innad og utad.
- Store multinasjonale selskaper, inkludert noen statseide bedrifter, er fremtredende aktører i globale verdikjeder, noe som skaper bekymringer om for eksempel effektene på konkurranse og markeder videre nedstrøms.
- Globale verdikjeder kan støtte spredningen av ideer om ansvarlig forretningsatferd. Det er avgjørende at forretninger blir gjort på en måte som respekterer menneskerettigheter og verdighet, slik det gis uttrykk for i OECD Guidelines for Multinational Enterprises, ILO og FN-ankjente standarder.

Utvikling

- Gjennom tilgang til nettverk, globale markeder, kapital, kunnskap og teknologi, kan integrering i en global verdikjede være et første steg mot økonomisk utvikling.
- Siden globale verdikjeder involverer aktiviteter som det er blitt inngått kontrakter om innenfor og mellom multinasjonale selskaper og uavhengige leverandører, er evnen til å håndheve kontrakter avgjørende. Land med velfungerende juridiske systemer har en tendens til å eksportere mer i mer

komplekse bransjer. Oppgaver som krever mer komplekse kontrakter gjøres enklere i land med velfungerende kontraktinstitusjoner.

- Mange lavinntektsland forblir ekskludert fra globale verdikjeder på grunn av lokasjon, mangel på naturressurser, mangel på infrastruktur eller forretningsmiljø.

Justering og risikoer

- Internasjonal konkurranse i globale verdikjeder vil medføre justeringskostnader etter som noen aktiviteter vokser og andre reduseres, og aktiviteter flyttes til andre land.
- Politik må legge til rette for justeringsprosessen gjennom arbeidsmarkedspolitik og sosial politikk, og gjennom investeringer i utdanning og ferdigheter. Strukturell politikk hjelper også med å styrke fleksibiliteten, og dermed motstandsdyktigheten, til økonomier mot fremtidige sjokk.
- Det økende samspillet mellom økonomier er en kilde til motstandsdyktighet. Det kan også føre til "smitte" dersom begivenheter i en del av den globale verdikjeden går gjennom hele systemet.
- Gitt de globale verdikjedenes store implikasjoner for velferd, må myndigheter, virksomheter og andre interessenter være oppmerksomme på sine respektive roller og ansvar med tanke på styring.

Viktige anbefalinger

- Forsterke multilateralt samarbeid og koordinering for å opprettholde det åpne og forutsigbare internasjonale investeringsklimaet som har støttet investering i globale verdikjeder, og hjelpe med å avstemme nasjonal politikk til den globale karakteristikken til økonomisk aktivitet.
- Holde markeder åpne og motstå proteksjonistisk press. Fremme handelsliberalisering, ideelt sett multilateralt for å maksimere koblinger oppstrøms og nedstrøms. Tiltak for handelstilrettelegging bør tas, inkludert gjennom en WTO-avtale.
- Unngå insentivkriger for å tiltrekke verdifulle trinn i en global verdikjede.
- Støtte små og mellomstore bedrifter med politikk som oppmuntrer til utvikling av forbindelser mellom firmaer, fostre deres leveringskapasitet og evne til å innovere og legge tilrette for ibrutttagelse av produktstandarder.
- Investere i ferdigheter og avanserte produksjonsteknologier, inkludert i tradisjonelle bransjer, gjennom politikk som styrker nettverk og samarbeid for å hjelpe med å forankre produksjon og verdiskapning.
- Støtte investering i kunnskapsaktiva, som FoU og design, og fostre utviklingen av viktige økonomiske kompetanser, spesielt ferdigheter og ledelse.
- Reformere reguleringer og liberalisere handel samt investere i tjenester for å forbedre konkurranse og øke produktivitet og kvalitet på tjenester.
- Redusere investeringsbarrierer for å hjelpe utviklingsland med å bli integrert inn i globale verdikjeder.
- Gi støtte til fremvoksende økonomier for å forbedere deres forretningsmiljøer og bygge deres kapasitet til å engasjere seg i internasjonal handel.
- Støtte kapasitetsbygging gjennom Handlingsplan for handelsrettet utviklingssamarbeid-initiativer ("aid for trade") for å hjelpe de fattigste utviklingsøkonomiene.
- Mens firmaer har hovedansvaret for å håndtere potensielle risikoer, bør det oppfordres til en tilnærming fra flere interessenter, som også involverer myndigheter, til å støtte informasjonsdeling og kapasitetsbygging.
- Starte videre arbeid for å måle rollen av investeringer i globale verdikjeder, og effektene av globale verdikjeder på sysselsetting, ferdigheter og inntekter.

© OECD

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop www.oecd.org/bookshop

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate, rights@oecd.org eller per faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2013), *Interconnected Economies. Benefiting from Global Value Chains*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264189560-en